

Ο λογαριασμός των ΤσιπροΚαμμένων...

Του **Κώστα Στούπα**

Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα απ' όσες μπήκαν σε μνημόνια η οποία δεν βγήκε ακόμη. Ούτε προβλέπεται στον ορατό ορίζοντα να βγει, αφού ατύπως η κυβέρνηση με τα μέτρα που έχει ψηφίσει για το 2018 και το 2019 αλλά και τα πρωτογενή πλεονάσματα ύψους 3,5% μέχρι το 2022 και 2% στη συνέχεια, για απροσδιόριστο διάστημα έχει εγκλωβίσει τη χώρα σε ένα διαρκές και ατελέσφορο μνημόνιο...

Κώστας Στούπας

Η Ελλάδα δεν βγήκε από τα μνημόνια επειδή οι προηγούμενες κυβερνήσεις ήταν δειλές στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων που χρειάζεται η χώρα. Η παρούσα κυβέρνηση της "παλαβής" αριστεράς και δεξιάς τερμάτισε αυτό το αδιέξοδο ανταλλάσσοντας με τους δανειστές μεταρρυθμίσεις με φόρους.

Οι δανειστές για τους δικούς τους λόγους που έχουν να κάνουν με την αστάθεια στην Ευρωζώνη και την Ε.Ε. καθώς και τις πιέσεις της προσφυγικής κρίσης αποφεύγουν να βάλουν σε δοκιμασία την ελληνική σταθερότητα και κλωτσάνε το τενεκεδάκι της ελληνικής κρίσης παρακάτω. Δηλαδή παρατείνουν το πρόβλημα...

Η παράταση του ελληνικού προβλήματος όμως έχει κόστος. Όσο η χώρα δεν προσελκύει επενδύσεις βιώσιμες και ει δυνατόν υψηλής προστιθέμενης αξίας, οι μισθοί θα συνεχίσουν να μειώνονται, η ανεργία να παραμένει η υψηλότερη στην Ευρώπη, τα κόκκινα δάνεια να αυξάνονται, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές να αυξάνονται και οι καταθέσεις να μειώνονται...

Η χώρα είχε μια ευκαιρία στα τέλη του 2009, αν είχε πάρει τα μισά από τα δημοσιονομικά μέτρα που πήρε στη συνέχεια, να είχε αποφύγει την είσοδο στο καθοδικό σπινάλ στο οποίο βρίσκεται από τότε. Τότε όμως ούτε η κυβέρνηση ούτε η κοινωνία είχαν συνειδητοποιήσει το μέγεθος του προβλήματος.

Προκρίθηκε η λύση του μνημονίου προκειμένου το πολιτικό προσωπικό να θολώσει την εικόνα σε σχέση με τις ευθύνες της χρεοκοπίας, αλλά και να αποφύγει την ιδιοκτησία των αναγκαίων

σκληρών μέτρων.

Η αλήθεια είναι πως η κοινωνία καθοδηγούμενη από τα άκρα του πολιτικού φάσματος δεν άφηγε περιθώρια στις κυβερνήσεις του Γ. Παπανδρέου και Α. Σαμαρά-Βενιζέλου αργότερα να προχωρήσουν σε ριζικές μεταρρυθμίσεις. Αλήθεια είναι επίσης πως ένα σημαντικό μέρος του παλιού πολιτικού προσωπικού που φέρει την ευθύνη της κοινωνικής και πολιτικής χρεοκοπίας έστω και την τελευταία στιγμή κατάλαβε την καταστροφή που θα ακολουθήσει και προσπάθησε να αλλάξει ρότα...

Ήταν πλέον αργά, οι αγανακτισμένοι και ψεκασμένοι είχαν συνθέσει ισχυρό κύμα εθνολαϊκισμού. Ως γνωστόν ο εθνικισμός (οι πάντες συνωμοτούν εναντίον του έθνους γιατί ζηλεύουν το DNA) και ο λαϊκισμός (χαρίζω χρέη, μοιράζω χρήματα και ο λαός έχει πάντα δίκιο) είναι τα εργαλεία κάθε απατεώνα που θέλει να πάρει και το σώβρακο αυτών που έχασαν το σπίτι τους και αναζητούν ευθύνες παντού εκτός των λαθών τους.

Με αιχμή του δόρατος του κύματος του εθνολαϊκίστικου αντιμνημονιακού κύματος τον ΣΥΡΙΖΑ, τους ΑΝΕΛ, τη Χρυσή Αυγή και τον Σώρρα παραμύθιασαν την κοινωνία για άλλες λύσεις χωρίς μέτρα και λιτότητα.

Υποσχέθηκαν πως θα εκβιάσουν τους Ευρωπαίους και θα τους αναγκάσουν να ανοίξουν τα πουγκιά για να χρηματοδοτούν αυτοί τον κρατικοδίαιτο ελληνικό παρασιτισμό εσαεί.

Ενώ "κουτσά-Στραβά" στις αρχές του 2015 η Ελλάδα ετοιμαζόταν να βγει από το δεύτερο μνημόνιο και οι εκτιμήσεις συνέκλιναν πως δεν θα χρειαζόταν τρίτο, αλλά το πολύ μια πιστωτική γραμμή ύψους 10 δισ. ευρώ που είχαν περισσέψει από την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, το κύμα του εθνολαϊκισμού κερδίζει τις πρόωρες εκλογές που προκάλεσε και αναλαμβάνει τη διακυβέρνηση.

Από το καλοκαίρι του 2014 που διεφάνη η έλευση των ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ στην εξουσία εμφανίστηκαν δείγματα επιδείνωσης πολλών δεικτών στην οικονομία οι οποίοι νωρίτερα είχαν αρχίσει να βελτιώνονται, όπως οι καταθέσεις, το ΑΕΠ που άρχισε να εμφανίζει θετικό πρόσημο κλπ.

Η επιδείνωση αυτή κορυφώθηκε το Καλοκαίρι του 2015 με το κλείσιμο των τραπεζών και τα capital controls.

Όπως αποδείχτηκε στη συνέχεια ούτε οι ίδιοι πίστευαν πως υπάρχει εναλλακτικό σχέδιο, απλά έλεγαν πως υπάρχει προκειμένου μέσω της εξαπάτησης να καταλάβουν την εξουσία και όπως οι προηγούμενοι να ασελήσουν επί του αποσυντιθέμενου πτώματος της οικονομίας και της χώρας.

Το κόστος μετά το 2015

Η σημερινή κυβέρνηση και οι υποστηρικτές της λένε πως το περίφημο e-mail Χαρδούβελη που υπολόγιζε μέτρα 900 εκατ. ήταν η ελληνική πρόταση και πως ο λογαριασμός θα ανέβαινε κατά τη διαπραγμάτευση.

Αυτό μπορεί να είναι αλήθεια μπορεί και όχι. Η οικονομία από το 2014 είχε αρχίσει να δείχνει διαθέσεις επιθετικής ανάπτυξης η οποία συνεχίστηκε στο πρώτο εξάμηνο του 2015. Στη συνέχεια όμως η οικονομία υπέκυψε και κινείται πέριξ του μηδενός.

Έκτοτε ακούμε για ανάσταση και ανάπτυξη που ξεκινά σε λίγους μήνες αλλά δεν τη βλέπουμε.

Η ανάπτυξη από το 2015 και μετά θα ήταν μεγαλύτερη από το 2-2,5% που προέβλεπε το ΔΝΤ για δύο ιδιαίτερα ευνοϊκούς παράγοντες. Ο ένας είναι η πτώση της τιμής του πετρελαίου κατά 50%

περίπου το 2015 και ο δεύτερος το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης που εφάρμοσε η ΕΚΤ και στο οποίο δεν συμμετείχε η Ελλάδα, πράγμα που θα γινόταν αν το Φεβρουάριο του 2015 είχε βγει από τα μνημόνια.

Το 2012-'13-'14 η Ελλάδα πλήρωνε κάθε χρόνο για εισαγωγές καυσίμων περί τα 15-17 δισ. ευρώ. Το 2016 πλήρωσε 9 δισ. ευρώ. Το ποσό των 5-7 δισ. ευρώ που έμειναν και "κυκλοφόρησαν" στην ελληνική οικονομία αντιπροσωπεύει το 3,3% του ΑΕΠ.

Τα 10-15 δισ. οφέλη μόνο από το πετρέλαιο και την ποσοτική χαλάρωση κατά τη διετία 2015-16 θα συνέβαλαν στην αύξηση του ΑΕΠ γεγονός που σημαίνει μισθοί, εισφορές, φόροι, έσοδα άρα λιγότερα φορολογικά μέτρα.

Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθούν και 10 δισ. του δεύτερου μνημονίου που δεν εισπράχθηκαν και επέστρεψαν πίσω αντί να μπουν στην ελληνική οικονομία.

Αυτά όμως είναι υποθετικά νούμερα και κανείς δεν μπορεί να τα προσδιορίσει με ακρίβεια.

Ας πάμε όμως στα μετρήσιμα μεγέθη.

α) Ακόμη αν και η τελευταία αξιολόγηση έκλεινε με μέτρα πενταπλάσια του e-mail Χαρδούβελι -κάτι που μοιάζει απίθανο, θα ήταν λιγότερα από τα μέτρα 14,5 δισ. ευρώ που επέβαλε το τρίτο μνημόνιο επειδή εν τω μεταξύ η κατάσταση της οικονομίας επιδεινώθηκε. Πρόκειται για μια διαφορά +10 δισ. ευρώ περίπου.

β) Οι καταθέσεις στις τράπεζες είχαν σταθεροποιηθεί και αρχίσει να αυξάνονται από 150 δισ. ευρώ το 2012 στα 164 δισ. ευρώ στα μέσα του 2014. Στη συνέχεια εν όψει της έλευσης ΣΥΡΙΖΑ μέχρι την επιβολή των capital controls έπεσαν περί τα 120 δισ. όπου περίπου παραμένουν και καθηλωμένες.

Οι καταθέσεις μαζί με τα ίδια κεφάλαια είναι τα χρήματα τα οποία οι τράπεζες δανείζουν στην οικονομία και στηρίζουν την ανάπτυξη. Όταν λείπουν οι καταθέσεις αντλούν ακριβό χρήμα από το σύστημα ELA και οι ίδιες γράφουν ζημιές ενώ κανείς δεν δανείζεται γιατί τα επιτόκια είναι υψηλά.

Μιλάμε δηλαδή για ένα επιπλέον κόστος στην οικονομία από τις καταθέσεις περί τα 40-45 δισ. ευρώ.

Παράλληλα το σοκ από την επιβολή των capital controls δεν έχει ξεπεραστεί ακόμη.

γ) Οι τράπεζες χρειάστηκαν και νέα ανακεφαλαιοποίηση στην οποία συμμετείχαν ιδιώτες σε εξευτελιστικές τιμές με αποτέλεσμα το κράτος να χάσει τα πλειοψηφικά πακέτα στις τράπεζες και μαζί με αυτά τα δεκάδες δισ. που είχε δανειστεί για να ολοκληρώσει τις δυο προηγούμενες ανακεφαλαιώσεις.

Πριν λίγες μέρες το ΤΧΣ δημοσίευσε τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του 2016 όπου εμφανίζει συσσωρευμένες ζημιές 35,8 δισ. ευρώ.

Το ΤΧΣ είχε χρηματοδοτήσει τις τράπεζες με 49,7 δισ. ευρώ για την πρώτη και δεύτερη ανακεφαλαιοποίηση και ευελπιστούσε πως αν δεν είχε συμβεί η περιπέτεια του 2015 θα εισέπραττε πίσω πουλώντας τις συμμετοχές στις τράπεζες περί τα 35 δισ. ευρώ.

Τα 35,8 δισ. που έχασε το κράτος από την τελευταία ανακεφαλαιοποίηση προστίθενται στα προηγούμενα.

Επιπλέον, το 2015 με την τελευταία ανακεφαλαιοποίηση έγινε επιπλέον κάτι εγκληματικό. Με τις δύο πρώτες ανακεφαλαιοποιήσεις το κράτος διατηρούσε μέσω του ΤΧΣ πλειοψηφικά πακέτα σε όλες τις συστημικές τράπεζες. Στη συνέχεια τα έχασε όπως έχασε και τη δυνατότητα να έχει λόγο και στον τρόπο που θα χειριστούν την εξυγίανση του ενεργητικού τους.

Έναντι 5-8 δισ. ευρώ που έβαλαν οι ιδιώτες που απέκτησαν τις τράπεζες απέκτησαν τον έλεγχο σε ένα ενεργητικό 340 δισ. ευρώ. Μέσα σε αυτό περιλαμβάνονται σπίτια, επιχειρήσεις και αγροτική γη. Ήτοι, ολόκληρη η χώρα.

Κάποιος ανέλαβε την ευθύνη (προφανώς από άγνοια κινδύνου) και πούλησε 340 δισ. ευρώ των πολυτιμότερων πόρων που διαθέτει η χώρα έναντι 5-8 δισ., δηλ. όσο και οι συντάξεις 2-3 μηνών.

Κανένας Σαμαράς, Παπανδρέου ή Βενιζέλος δεν θα τολμούσε να κάνει κάτι ανάλογο.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να προσθέσουμε και την εκχώρηση όλης της περιουσίας του δημοσίου στο συνδιαχειριζόμενο με τους δανειστές Υπερταμείο. Προφανώς δεν έχουν καταλάβει τι έχουν υπογράψει και τι σημαίνουν όλα αυτά αν αποτύχει το τρίτο μνημόνιο (που είναι βέβαιο) και αλλάξουν οι συσχετισμοί.

δ) Πριν λίγες μέρες ο φίλος μου Β. Παζόπουλος δημοσίευσε ένα άρθρο όπου υποστήριζε πως όχι μόνο δεν χάσαμε αλλά κερδίσαμε κιόλας από το τρίτο μνημόνιο.

Αθροίζοντας τα πρωτογενή πλεονάσματα του Β' μνημονίου μεταξύ 2015-18 και εκείνα του Γ' μνημονίου άθροιζε ένα κέρδος περί τα 20 δισ. ευρώ. Οι υποχρεώσεις για πρωτογενές πλεόνασμα του Γ' μνημονίου όμως προς το παρόν προβλέπονται μέχρι και το 2022 για 3,5% του ΑΕΠ και μετά 2% για απροσδιόριστο διάστημα.

Έτος	Πρωτ. Πλεονάσματα σε Ποσοστό / ΑΕΠ*		Πρωτ. Πλεονάσματα σε Εκατομμύρια	
	Β Μνημόνιο	Γ Μνημόνιο	Β Μνημόνιο	Γ Μνημόνιο
2015	3.0%	-0.25%	5.400	-0.450
2016	4.2%	0.5%	7.560	0.900
2017	4.5%	1.5%	8.100	2.700
2018	4.5%	3.5%	8.100	6.300
Σύνολο			29.160	9.450
* Υπολογισμένα με ΑΕΠ 180 δις				

Τουτέστιν, μετά το 2018 προστίθενται άλλα 25,2 δισ. και κάνουν το σύνολο 34,65 δισ.

Άθροισμα

Οι μετρήσιμες απώλειες αθροίζουν 10-12 δισ. νέα μέτρα συν 40-45 δισ. απώλεια καταθέσεων, συν 35,8 δισ. απώλειες από ανακεφαλαιοποιήσεις τραπεζών, συν 10 δισ. από παράταση των υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων μέχρι το 2022 προς το παρόν.

Αυτά μας αθροίζουν ένα ποσό περί τα 90 με 100 δισ. ευρώ τα οποία δεν θα είχαμε επιβαρυνθεί αν είχε λήξει ομαλά το Β μνημόνιο όπως έληξαν τα μνημόνια ομαλά σε άλλες χώρες.

Επαναλαμβάνω, οι παραπάνω αριθμοί αντικατοπτρίζουν μόνο τις μετρήσιμες απώλειες. Δεν περιλαμβάνουν υποθετικές απώλειες από capital controls, δυνητική αύξηση του ΑΕΠ 2015, 2016 και 2017 που έβρεχε χρήματα στη διεθνή οικονομία και εμείς κρατούσαμε ομπρέλα.

29.09.2017

Πηγή: www.capital.gr/